

Úřad na ochranu osobních údajů: Právo na ochranu soukromí oslabuje

13. 7. 2015 14:05

Nevyžádaná obchodní sdělení, to je nešvar, kterým se pracovníci Úřadu pro ochranu osobních údajů (ÚOOÚ) zabývali v roce 2014 nejčastěji. Konkrétně řešili 7951 podnětů týkajících se nevyžádaných obchodních sdělení, jak vyplývá z výroční zprávy této instituce. A pokud zůstaneme u statistik, vyřízeno bylo 2965 dotazů a konzultací, zahájeno 144 kontrol a 78 správních řízení.

Foto: ČT

Popisek: ÚOOÚ

„Jednou z charakteristik práce našeho úřadu v posledním období je **proměna kvality dotazů**, i žádostí o konzultace, s nimiž se na nás obrazejí fyzické a právnické osoby,“ charakterizuje rok 2014 předseda úřadu RNDr. **Igor Němec**.

„Musím však v této souvislosti konstatovat, že registrujeme snahu občanů využívat ochranu osobních údajů k **zástupnému řešení** občanskoprávních sporů, které však zákon o ochraně osobních údajů řešit nemůže a ani nesmí. Svědčí to možná o větší popularizaci naší problematiky, snad také o vyšším právním povědomí, ale v každém případě se jedná o mylný výklad a marnou snahu o uspokojení občanskoprávních nároků.“

Na druhé straně stojí podle slov předsedy Němce snaha **advokátních kanceláří** těžit z povinnosti ÚOOÚ poskytovat zdarma informace. „Rád bych věřil tomu, že Příručka evropského práva v oblasti ochrany osobních údajů, vypracovaná ve spolupráci Evropské komise a Rady Evropy, na niž odkazují webové stránky našeho úřadu a jejíž českou verzi připravujeme, pomůže především právníkům, kteří se této problematice běžně nevěnují.

Nabídne jim **judikáty** Evropského soudu i lucemburského Soudního dvora v oblasti práva evropských občanů na soukromí.“

A pozornost vzbudí ještě jeden údaj z výroční zprávy úřadu, a sice statistika toho, co se děje s **rozklady napadených rozhodnutí**. Jedná se o rozhodnutí, která vynesou inspektoři Úřadu pro ochranu osobních údajů, a pokud s jejich verdiktem dotčený nesouhlasí, může se odvolat k předsedovi ÚOOÚ, resp. jím zřízené rozkladové komisi, v níž zasedají také externí odborníci.

Tato skutečnost bývá někdy kritizována s argumentem, že odvolání řeší hlava úřadu, který původní rozhodnutí vydal. O smysluplnosti tohoto **dvojstupňového způsobu** rozhodování i o nezávislosti odvolacího orgánu však svědčí mj. právě údaje za loňský rok. Dotčenými subjekty bylo napadeno 32 rozhodnutí o porušení zákona. A z toho ve 13 případech, tedy ve více než třetině, bylo původní rozhodnutí zrušeno, změněno nebo vráceno k novému rozhodnutí.

Mezi mediálně nejsledovanější kauzy, jimiž se ÚOOÚ v loňském roce zabýval, patří tři případy, jejichž shrnutí ve výroční zprávě rovněž najdeme. První se týkal **ztráty zdravotní dokumentace pacientky** v Lužické nemocnici. Šlo v něm o to, že si pacientka stěžovala na zdravotní péči v nemocnici, jejíž vinou podle stížnosti porodila mrtvý plod. Podnětem se zabývala Česká lékařská komora, která však zastavila šetření se zdůvodněním, že neměla k dispozici dokumentaci, kterou nemocnice ztratila.

Pacientka se obrátila na policii, která z obdobného důvodu trestní věc odložila, ale současně její znalec konstatoval: „Velice závažná je v tomto případě informace, že stačí při neúspěšném závěru zdravotní činnosti ztratit dokumentaci a tím navodit situaci – nejsou důkazy, není možné vznést obvinění.“ Úřad se s tímto zdůvodněním ztotožnil a v minulém roce uložil nemocnici pokutu 120 000 Kč.

Ve své kontrolní činnosti se v roce 2014 ÚOOÚ změřil také na osobní údaje zpracovávané v **tzv. dlužnických registrech**. Opakovaně kontroloval sdružení SOLUS, čehož důvodem byly časté stížnosti lidí, kteří se bránili tomu, že jsou vedeni, podle jejich mínění neoprávněně, v negativním registru fyzických osob.

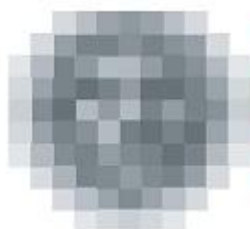
Podstata sporu byla v tom, že stěžovatelé při sjednání půjčky souhlasili s nakládáním s osobními údaji. Ve chvíli, kdy se dostali do prodlevy se splátkami, objevili se v registru dlužníků a zůstali v něm, i když dluh uhradili a navíc odvolali souhlas s nakládáním s osobními údaji. Inspektor úřadu konstatoval porušení zákona při správě osobních údajů. Ty lze zpracovávat pro účely vzájemného informování věřitelských subjektů v nebankovních registrech pouze s jejich souhlasem. Nejedná se tedy o smlouvu mezi správcem a subjektem údajů, ale o **jednostranný právní úkon**, kterým lidé svobodně a vědomě svolují se zpracováním svých údajů, a zákon jim tedy umožňuje, aby svůj předchozí souhlas odvolali.

Velkou pozornost veřejnosti vyvolal i případ **Františka Ryneše**, jemuž úřad udělil pokutu za instalování kamerového systému zabírajícího i veřejné prostranství. Ryneš se proti tomuto rozhodnutí odvolal k Nejvyššímu správnímu soudu, který požádal o vyjádření lucemburský Soudní dvůr Evropské unie. Ten ve svém rozhodnutí dal za pravdu ÚOOÚ s tím, že „nelze provozování kamerového systému, který zabírá veřejné prostranství, a je tudíž zaměřen mimo soukromou sféru osoby zpracovávající osobní údaje, považovat za čistě osobní nebo domácí činnost“. I přes tento verdikt správní soud pokutu udělenou úřadem zrušil.

„Využívání kamer a sledovacích systémů dosud čeká na speciální právní úpravu, přestože po ní léta voláme,“ bilancuje ve výroční zprávě Igor Němec, který letos na podzim ve funkci předsedy Úřadu pro ochranu osobních údajů po deseti letech končí.

„S obavami čekám, že vniveč může přijít i naše letitá snaha najít pravidla pro nakládání s policejními odposlechy nebo **profily DNA**, které by respektovaly mezinárodně přijímaná pravidla. Zaznamenáváme snahy vyjmout bezpečnostní složky z jakéhokoli kontroly nabízené právními normami, k nimž se demokratická Evropa v dlouhodobém procesu dopracovala. V souvislosti s bojem proti terorismu jsou přijímána málo uvážlivá řešení v oblasti bezpečnosti a tím se oslabují jistoty práva na ochranu soukromí. A totéž se v poslední době bohužel děje i v souvislosti se zdůrazňováním práva na přístup k informacím,“ varuje předseda ÚOOÚ Igor Němec.

Partner článku

**úřad pro ochranu
osobních údajů**
the office for personal
data protection

<http://www.krajskelisty.cz/stredocesky-kraj/10156-urad-na-ochranu-osobnich-udaju-pravo-na-ochranu-soukromi-oslabuje.htm>

<http://www.vzory.cz/uou/pravo-na-ochranu-soukromi-oslabuje/#.VbHZ9VRIsdU>